

Dr. Zora Hesová: Posudek školitele bakalářské práce

Dušan Ondráček: Izrael jako konsociační demokracie?

Téma: Autor předložil práci s cílem přispět k debatě o demokratické povaze Izraele. Ve své analýze se soustředí velmi konkrétní otázku, zda lze Izrael charakterizovat jako tzv. konsociační demokracii. Vychází z pojmu definovaného A. Lijphartem v textech o možnostech demokracie v nehomogenních společnostech ze 70. let. Lijphart v nich rozvádí podmínky pro fungování demokracie v tzv. segmentovaných společnostech, při jejichž splnění by bylo možná udržet stabilitu demokratického systému. Autor explicitně vychází z Lijphartovy charakteristicky Izraele jako semi-konsociační demokracie, splňující většinu z podmínek.

Po definici konsociační demokracie a historie vzniku tohoto pojmu autor podrobně uvádí čtyři Lijphartovy podmínky fungování a stability konsociační demokracie, které v druhé části práce aplikuje na Izrael. Ptá se, zda je Izrael segmentovaná společnost s jasně ohraničenými a autonomními segmenty, zda je volební systém proporcionální, zda vládní model obecně zahrnuje široké koalice, a zda má každý segment právo veta. Ve své analytické části dochází autor k závěru, že první dvě podmínky jsou splněny, zatímco druhé dvě ne, což představuje určitý posun od 70. let, kdy Lijphart charakterizoval Izrael jako částečně odpovídající jeho modelu. Autor se věnuje změnám ve stranickém systému Izraele a v závěru konstatuje, že aktuální tendence jej stále více oddalují od toho, aby byl i jako částečná konsociační demokracie charakterizován.

Předností předložené práce je jasné tematické vymezení a jasná problematika. Autor si staví otázku, na kterou v průběhu práce svými argumenty odpovídá. Jeho práce má tedy analytický charakter. Autor se také vědomě omezuje na tuto jednoduchou otázku a na Izrael bez okupovaných teritorií tak, aby se vyhnul širší debatě o izraelské demokracii, postavení izraelských Arabů a statutu okupovaných teritorií. Toto omezení mu umožňuje úspěšně vést poměrně jednoznačný argument, na druhé straně ale omezuje i relevantnost celé práce.

Autor se nezabývá širší otázkou demokratické povahy Izraele – předpokládá, že Izrael jako demokracii označit lze, aniž by uvedl nějaký autoritativní odkaz; autor přechází krátkou větou otázkou teritoriální suverenity Izraele nad nedemokraticky spravovanými oblastmi, a, což je pro argument neméně důležité, nezabývá se pojmem konsociační demokracie v jiných kontextech, na příkladech jiných segmentovaných či post-konfliktních společností. Jeho argument si tedy zachovává platnost pouze pro velmi omezený výsek skutečnosti, který je zodpovězen negativně a který je tak jako tak otázkou spíše historickou, vedenou Lijphartovou úvahou. V důsledku má i autorova odpověď malou relevanci pro širší otázky.

Přes toto teoretické omezení je práce pečlivě napsaná, jasně strukturovaná, založená na originální úvaze a opírá se o dobrou znalost tématu.

Doporučuji k obhajobě a k ocenění velmi dobře.

V Praze dne 12. 8. 2017.

Zora Hesová